

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI LSR ZA

2020

ROK

Nazwa LGD

Lokalna Grupa Działania "Rozwój Ziemi
Lubaczowskiej"

Nr KRS

0000311738

Województwo

Podkarpackie

Dotyczy funduszy:

EFRROW

EFMR

 EFRR EFS

LGD obowiązkowo wypełnia części 1, 2 oraz 6 i 7, a także w zależności od tego z jakich środków współfinansowana jest LSR części 3 i/lub 4a lub 4b i/lub 5. Sprawozdanie należy złożyć zarządowi województwa zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 23 lit. c umowy ramowej.

Część 1																		
Cele ogólne				Cele szczegółowe				Przedsięwzięcia										
Nazwa	Budżet w LSR [EUR]	Realizacja budżetu [EUR]	Realizacja budżetu [%]	Nazwa	Budżet w LSR [EUR]	Realizacja budżetu [EUR]	Realizacja budżetu [%]	Nazwa	Program / fundusz	Budżet w LSR [EUR]	Pomoc przyznana		Pomoc wypłacona					
											Realizacja budżetu [EUR]	Realizacja budżetu [%]	Realizacja budżetu [EUR]	Realizacja budżetu [%]				
Aktywny i zdrowy styl życia przedsiębiorczych mieszkańców	1928375,00	812720,75	42,15%	1.1 Zbudowanie atrakcyjnego produktu turystycznego obszaru LGD	1777224,48	682600,33	38,41%	1.1.1 Zwiększenie atrakcyjności obszaru LGD i jego promocja	PROW	24375,00	0,00	0,00%	0,00	0,00%	19.3			
								1.1.2 Dobre praktyki w zakresie turystycznego rozwoju obszaru	PROW	3750,00	3750,00	100,00%	3720,25	99,21%	19.4			
								1.1.4 Kreowanie produktu turystycznego obszaru LGD wykorzystującego dziedzictwo lokalne	PROW	91062,29	91062,31	100,00%	91062,29	100,00%	1,2/2018/G 1/2019/G			
								1.1.5 Niekomercyjna infrastruktura turystyczna	PROW	674336,75	541202,10	80,26%	205996,01	30,55%	5/2017, 2/2019			
								1.1.6 Opracowanie i/lub wdrażanie koncepcji produktów i marki obszaru LGD	PROW	10323,01	10323,01	100,00%	10323,01	100,00%	2/2018/W			
								1.1.7 Tworzenie komercyjnych produktów turystycznych	PROW	685434,29	333241,66	48,62%	206055,63	30,06%	1/2017, 1/2019, 3/2021			
								1.1.8 Podejmowanie działalności gospodarczej w branży turystycznej i okolicy turystycznej	PROW	171244,11	48744,11	28,46%	48744,11	28,46%	4/2017, 2/2020			
								1.1.9 Podejmowanie działalności gospodarczej przez kobiety	PROW	116699,03	116699,03	100,00%	116699,03	100,00%	2/2017			
				1.2 Wsparcie przedsiębiorczości i społecznej i gospodarczej mieszkańców	151150,52	130120,42	86,09%	1.2.1 Kreowanie dodatkowych przychodów na bazie produktów lokalnych	PROW	58750,00	58000,00	98,72%	58000,00	98,72%	19.3			
								1.2.2 Animator lokalny - aktywizacja i szkolenie grupy animatorów	PROW	10474,21	10474,21	100,00%	10474,21	100,00%	1/2018/W			
								1.2.3 Inkubator dotacji - udzielanie informacji i wsparcie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych	PROW	23917,45	11417,45	47,74%	11417,45	47,74%	3/2018W			
								1.2.4 Wydarzenie podsumowujące i nagradzające najaktywniejszych mieszkańców	PROW	14000,00	14000,00	100,00%	6219,90	44,43%	19.4			
								1.2.5 Wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych	PROW	44008,86	44008,86	100,00%	44008,86	100,00%	3/2018/G			
								Razem										
w tym PROW 2014-2020											1282922,74		812720,75					
Koszty bieżące								Szkolenia dla pracowników biura LGD	PROW	7750,00	18750,00	100,00%	18484,31	98,58%				
								Szkolenia dla organu decyzyjnego LGD	PROW	11000,00								
								Doradztwo w biurze LGD	PROW	937,50					937,50	100,00%	909,75	97,04%
								Funkcjonowanie biura	PROW	354437,50					354437,50	100,00%	304652,00	85,95%
								razem koszty bieżące							374125,00	x	324046,06	x

Należy wypełnić w oparciu o informacje zawarte w LSR, w szczególności w Planie działania. Suma kwot powinna zrównać się z budżetem na realizację LSR określonym w umowie ramowej.

W przypadku PROW 2014 – 2020: Dane w kolumnie „Realizacja budżetu celów ogólnych”, „Realizacja budżetu celów szczegółowych” oraz „Realizacja budżetu przedsięwzięć. Pomoc wypłacona” należy dla poddziałania 19.2 oraz 19.3 podać narastająco i powinny obejmować wyłącznie środki dotyczące operacji zakończonych, dla których płatność końcowa/druga transza (dotyczy premii na podejmowanie działalności gospodarczej) została wypłacona beneficjentowi, w przypadku poddziałania 19.4 dane należy podać dla operacji trwających, dla których dokonano płatności przynajmniej jednej transzy. Dane obejmują także środki własne beneficjentów będących jednostkami sektora finansów publicznych, stanowiące wymagany krajowy wkład środków publicznych.

Dane w kolumnie „Realizacja budżetu przedsięwzięć. Pomoc przyznana” należy podać narastająco i powinny obejmować kwoty z zawartych umów o przyznaniu pomocy, uwzględniających ewentualne zmiany tych umów (aneksy umowy o przyznaniu pomocy). Dane nie powinny obejmować kwot z rozwiązanych umów przyznania pomocy.

Dane w kolumnie „Realizacja budżetu ... w %” należy wskazać jako wynik dzielenia kwoty podanej w zł w kolumnie „Realizacja budżetu ...” przez kwotę w kolumnie „Budżet ...”.

W przypadku EFS: Pod uwagę należy brać operacje/etapy operacji, dla których zatwierdzone zostały do 31 grudnia wydatki kwalifikowalne w ramach wniosków o płatność.

1.2 Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i gosp.	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych		sztuka	0	180	116,67%	1.2.3 Inkubator dotacji - udzielanie informacji i wsparcie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych	Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	2.12	sztulka	12	50,00%	50,00%	3/2018W
	Liczba uczestników wydarzeń		sztuka	0	4000	105,75%	1.2.4 Wydarzenie podsumowujące i nagradzające najaktywniejszych mieszkańców	Liczba wydarzeń	4.3	sztuka	8	50,00%	50,00%	19.4
	Liczba uczestników wydarzeń		sztuka	0	5000	48,80%	1.2.5 Wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych	Liczba wydarzeń	2.12	sztuka	8	100,00%	200,00%	3/2018/G
	Liczba operacji mających pozytywny wpływ na ochronę środowiska i/lub łagodzenie zmian klimatu		sztuka	0	5	0,00%								
koszty bieżące							Szkolenia dla pracowników biura LGD	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników LGD	4.1	szt	24	100,00%	100,00%	
							Szkolenia dla organu decyzyjnego LGD	Liczba osobodni szkoleń dla organu decyzyjnego LGD	4.1	szt	16	100,00%	100,00%	
							Doradztwo w biurze LGD	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	4.2	szt	75	928,00%	928,00%	
							Funkcjonowanie biura	Liczba miesięcy funkcjonowania biura	4.5	szt	82	67,07%	67,07%	

Należy wskazać cele, przedsięwzięcia i wskaźniki realizacji LSR, z uwzględnieniem logiki powiązań pomiędzy tymi elementami (matryca logiczna).

Każdy cel szczegółowy oraz każde przedsięwzięcie powinny zostać przyporządkowane do jednego celu ogólnego. Przyporządkowanie przedsięwzięć do celów ogólnych i szczegółowych powinno być zgodne z przyporządkowaniem dokonany w arkuszu "Finansowy postęp".

LGD powinna dokonać analizy treści swoich matryc logicznych/planów działania celem identyfikacji wskaźników, które można zastąpić nowym brzmieniem wskazanym w arkuszu "Wskaźniki obowiązkowe PROW". Dlatego też matrycę logiczną należy wypełniać w powiązaniu z arkuszem "Wskaźniki obowiązkowe PROW". Dla zidentyfikowanego wskaźnika produktu i rezultatu w matrycy logicznej należy przypisać kod wskaźnika z arkusza "Wskaźniki obowiązkowe PROW", przypisany do poszczególnych wskaźników (o ile dany wskaźnik obowiązkowy jest adekwatny do danej LSR).

Dane w kolumnach „Stan początkowy” oraz „Stan docelowy” należy wypełnić zgodnie z danymi w lokalnej strategii rozwoju.

W przypadku PROW 2014 – 2020: Dane w kolumnie „Realizacja” w odniesieniu do wskaźników rezultatu oraz kolumnie „Realizacja P” w odniesieniu do wskaźników produktu dla poddziałania 19.2 oraz 19.3 należy podać narastająco i powinny obejmować wyłącznie informacje dotyczące operacji zakończonych, dla których płatność końcowa/druga transza (dotyczy premii na podejmowanie działalności gospodarczej) została wypłacona beneficjentowi, w przypadku poddziałania 19.4 dane należy podać dla operacji trwających, dla których dokonano płatności przynajmniej jednej transzy.

Dane w kolumnie „Realizacja U” w odniesieniu do wskaźników produktu należy podać narastająco i powinny obejmować wyłącznie informacje dotyczące operacji w odniesieniu do których zawarto umowy o przyznaniu pomocy, uwzględniając ewentualne zmiany tych umów (aneksy umowy o przyznaniu pomocy). Dane nie powinny obejmować informacji z rozwiązanych umów przyznania pomocy.

Część 3		Rzeczowa realizacja wskaźników obowiązkowych w zakresie PROW 2014 – 2020						
PODDZIAŁANIE 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność								
Nazwa wskaźnika	Wskaźnik realizowany (TAK/NIE)	Kod wskaźnika	Dezagregacja	Kod wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary	Realizacja (w jednostce miary)	
							U	P
Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Tak	1.1	Ogółem	1.1	Produkt	Sztuka	8	8
			Osoby niepełnosprawne – posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	1.1.1	Produkt	Sztuka	1	1
			Osoby bezrobotne – zarejestrowane w urzędzie pracy	1.1.2	Produkt	Sztuka	1	1
			Osoby powyżej 50 roku życia	1.1.3	Produkt	Sztuka	2	2
			Osoby młode do ukończenia 25 roku życia	1.1.4	Produkt	Sztuka	0	0
			Mężczyźni	1.1.5	Produkt	Sztuka	2	2
			Kobiety	1.1.6	Produkt	Sztuka	6	6
Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	Tak	1.2	-	-	Produkt	Sztuka	8	5
Liczba utworzonych miejsc pracy	Tak	1.3	Ogółem	1.3	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	22	15
			Kobiety	1.3.1	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	X	13
			Mężczyźni	1.3.2	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	X	2
			Osoby niepełnosprawne – posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	1.3.3	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	1	1
			Osoby bezrobotne – zarejestrowane w urzędzie pracy	1.3.4	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	1	1
			Osoby powyżej 50 roku życia	1.3.5	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	2	2
			Osoby młode do ukończenia 25 roku życia	1.3.6	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	1	1
Liczba utrzymanych miejsc pracy	NIE	1.4	Ogółem	1.4	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	0	0
			Kobiety	1.4.1	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	0	0
			Mężczyźni	1.4.2	Rezultat	Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC)	0	0

Liczba sieci w zakresie usług turystycznych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	NIE	1.5	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba podmiotów w ramach sieci w zakresie usług turystycznych		1.6	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba sieci w zakresie krótkich łańcuchów żywnościowych lub rynków lokalnych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	NIE	1.7	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba podmiotów w ramach sieci w zakresie krótkich łańcuchów żywnościowych lub rynków lokalnych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR		1.8	-	-	Produkt	Sztuka	X	0
Liczba nowych inkubatorów (centrów) przetwórstwa lokalnego	Nie	1.9	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba zmodernizowanych inkubatorów (centrów) przetwórstwa lokalnego	NIE	1.10	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba podmiotów korzystających z infrastruktury służącej przetwarzaniu produktów rolnych rocznie	Nie	1.11	-	-	Rezultat	Sztuka	X	0
Długość wybudowanych lub przebudowanych dróg	NIE	1.12	Ogółem	1.12	Produkt	Kilometr	0	0
			Drogi wybudowane	1.12.1	Produkt	Kilometr	0	0
			Drogi przebudowane	1.12.2	Produkt	Kilometr	0	0
Liczba osób korzystających z nowej lub przebudowanej infrastruktury drogowej w zakresie włączenia społecznego	NIE	1.13	-	-	Rezultat	Osoba	0	0
Liczba godzin pracy wolontariuszy zaangażowanych w realizację operacji		1.14	-	-	Rezultat	Osoba	0	0

**PODDZIAŁANIE 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
oraz**

PODDZIAŁANIE 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania

Nazwa wskaźnika	Wskaźnik realizowany (TAK/NIE)	Kod wskaźnika	Dezagregacja	Kod wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary	Realizacja (w jednostce miary)	
							U	P
Liczba szkoleń	NIE	2.1	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba osób przeszkolonych		2.2	-	-	Rezultat	Osoba	0	0
Liczba osób oceniających szkolenia jako adekwatne do oczekiwań		2.3	-	-	Rezultat	Osoba	X	0
Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Tak	2.4	Ogółem	2.4	Produkt	Sztuka	7	1
			Obiekty noclegowe	2.4.1	Produkt	Sztuka	0	0
			Obiekty gastronomiczne	2.4.2	Produkt	Sztuka	0	0
			Obiekty sportowe/rekreacyjne	2.4.3	Produkt	Sztuka	7	1
Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Tak	2.5	Ogółem	2.5	Produkt	Sztuka	2	2
			Obiekty noclegowe	2.5.1	Produkt	Sztuka	0	0
			Obiekty gastronomiczne	2.5.2	Produkt	Sztuka	0	0
			Obiekty sportowe/rekreacyjne	2.5.3	Produkt	Sztuka	2	2
Liczba nowych miejsc noclegowych	NIE	2.6	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba osób, które skorzystały z nowych miejsc noclegowych w ciągu roku w nowych lub przebudowanych obiektach turystycznych		2.7	-	-	Rezultat	Osoba	X	0
Długość wybudowanych lub przebudowanych ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych	NIE	2.8	Ogółem	2.8	Produkt	Kilometr	0	0
			Ścieżki rowerowe	2.8.1	Produkt	Kilometr	0	0
			Szlaki turystyczne	2.8.2	Produkt	Kilometr	0	0
Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim	NIE	2.9	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba zrealizowanych operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego	NIE	2.10	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba podmiotów wspartych w ramach operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego	NIE	2.11	-	-	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba wydarzeń / imprez	Tak	2.12	-	-	Produkt	Sztuka	39	47
Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na innowacje	Tak	2.13	-	-	Rezultat	Sztuka	14	11

PODDZIAŁANIE 19.3 Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania								
Nazwa wskaźnika	Wskaźnik realizowany (TAK/NIE)	Kod wskaźnika	Dezagregacja	Kod wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary	Realizacja (w jednostce miary)	
							U	P
Liczba przygotowanych projektów współpracy	Nie	3.1	Ogółem	3.1	Produkt	Sztuka	0	0
			Projekty międzyregionalne	3.1.1	Produkt	Sztuka	0	0
			Projekty międzynarodowe	3.1.2	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba zrealizowanych projektów współpracy	Tak	3.2	Ogółem	3.2	Produkt	Sztuka	1	1
			Projekty międzyregionalne	3.2.1	Produkt	Sztuka	1	1
			Projekty międzynarodowe	3.2.2	Produkt	Sztuka	0	0
Liczba projektów współpracy wykorzystujących lokalne zasoby	Nie	3.3	Ogółem	3.3	Rezultat	Sztuka	0	0
			Zasoby przyrodnicze	3.3.1	Rezultat	Sztuka	0	0
			Zasoby kulturowe	3.3.2	Rezultat	Sztuka	0	0
			Zasoby historyczne	3.3.3	Rezultat	Sztuka	0	0
			Zasoby turystyczne	3.3.4	Rezultat	Sztuka	0	0
			Produkty lokalne	3.3.5	Rezultat	Sztuka	0	0
Liczba projektów współpracy skierowanych do grup docelowych	Nie	3.4	Ogółem	3.4	Rezultat	Sztuka	0	0
			Przedsiębiorcy	3.4.1	Rezultat	Sztuka	0	0
			Osoby niepełnosprawne – posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	3.4.2	Rezultat	Sztuka	0	0
			Osoby bezrobotne – zarejestrowane w urzędzie pracy	3.4.3	Rezultat	Sztuka	0	0
			Osoby powyżej 50 roku życia	3.4.4	Rezultat	Sztuka	0	0
			Osoby młode od 18 do ukończenia 25 lat	3.4.5	Rezultat	Sztuka	0	0
			Młodzież	3.4.6	Rezultat	Sztuka	0	0
			Kobiety	3.4.7	Rezultat	Sztuka	0	0
			Imigranci	3.4.8	Rezultat	Sztuka	0	0
			Turyści	3.4.9	Rezultat	Sztuka	0	0
			LGD	3.4.10	Rezultat	Sztuka	0	0
			Organizacje pozarządowe	3.4.11	Rezultat	Sztuka	0	0
			Liderzy lokalni	3.4.12	Rezultat	Sztuka	0	0
Rolnicy	3.4.13	Rezultat	Sztuka	0	0			

PODDZIAŁANIE 19.4 Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji						
Nazwa wskaźnika	Kod wskaźnika	Dezagregacja	Kod wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Jednostka miary	Realizacja (w jednostce miary)
Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	4.1	-	-	Produkt	Osobodzień	40
Liczba podmiotów , którym udzielono indywidualnego doradztwa	4.2	Ogółem	4.2	Produkt	Sztuka	696
		Osoby fizyczne	4.2.1	Produkt	Sztuka	488
		Instytucje	4.2.2	Produkt	Sztuka	208
		Liczba podmiotów, które złożyły wniosek o przyznanie pomocy	4.2.3	Produkt	Sztuka	63
		Liczba podmiotów, które zawarły umowę o przyznaniu pomocy	4.2.4	Rezultat	Sztuka	24
Liczba spotkań / wydarzeń adresowanych do mieszkańców	4.3	-	-	Produkt	Sztuka	7
Liczba konferencji / targów / prezentacji (odbywających się poza terenem LGD) z udziałem przedstawicieli LGD	4.4	-	-	Produkt	Sztuka	1
Liczba odwiedzin strony internetowej LGD	4.5	-	-	Rezultat	Sztuka	2745072

Liczba złożonych wniosków o przyznanie pomocy w ramach prowadzonych naborów	Ogółem	Sztuka	71
	Wnioski zgodne z LSR	Sztuka	62
	Wnioski wybrane przez LGD	Sztuka	62

Należy wypełnić w oparciu o dane w arkuszu "Rzeczowy postęp". Dane dotyczące wskaźników obowiązkowych w tym arkuszu oraz w arkuszu "Rzeczowy postęp" powinny być zgodne (dane z kolumny „Realizacja %” w odniesieniu do wskaźników rezultatu w arkuszu "Rzeczowy postęp" z wynikiem podzielenia wartości z kolumny „Realizacja P” w tym arkuszu dla wskaźników rezultatu przez stan docelowy w arkuszu "Rzeczowy postęp" oraz dane z kolumny „Realizacja P %” w odniesieniu do wskaźników produktu w arkuszu "Rzeczowy postęp" z wynikiem podzielenia wartości z kolumny „Realizacja P” w tym arkuszu dla wskaźników produktu przez stan docelowy w arkuszu "Rzeczowy postęp" oraz dane z kolumny „Realizacja U %” w odniesieniu do wskaźników produktu w arkuszu "Rzeczowy postęp" z wynikiem podzielenia wartości z kolumny „Realizacja U” w tym arkuszu dla wskaźników produktu przez stan docelowy w arkuszu "Rzeczowy postęp"). W przypadku, gdy dany wskaźnik w tym arkuszu jest nieadekwatny do danej LSR – jego wartości będą zerowe w tym arkuszu. W przypadku poddziałania 19.4 dane należy podać dla operacji trwających, dla których dokonano płatności przynajmniej jednej transzy.

Opcję TAK/NIE w kolumnie "Wskaźnik realizowany" należy zaznaczyć w zależności, czy dany wskaźnik został przewidziany do realizacji w ramach LSR. W sytuacji, gdy wartości danego wskaźnika w kolumnie "Realizacja" są zerowe, jednak wskaźnik został przewidziany do realizacji w ramach LSR, należy zaznaczyć opcję TAK.

Część 4(a) Rzeczowa realizacja wskaźników w ramach EFRR i EFS (Województwo Kujawsko-Pomorskie)					
Fundusz	Obszar tematyczny	Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Jednostka pomiaru	Realizacja w roku sprawozdawczym (w jednostce pomiaru)
EFRR	Działania infrastrukturalne przyczyniające się do rewitalizacji społeczno-gospodarczej miejscowości wiejskich - w szczególności o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych - zmierzające do ożywienia społeczno-gospodarczego danego obszaru i poprawy warunków uczestnictwa osób zamieszkujących obszary problemowe w życiu społecznym i gospodarczym.	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach	Produkt	szt.	
		Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	Produkt	ha	
		Długość przebudowanych dróg gminnych	Produkt	km	
		Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	Rezultat	szt.	
		Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów	Rezultat	osoby	
	Wsparcie inwestycyjne mikro i małych przedsiębiorstw - projekty inwestycyjne poprawiające konkurencyjność przedsiębiorstwa, związane z unowocześnieniem sposobu działania jak i oferty poprzez: a. rozbudowę przedsiębiorstwa, b. rozszerzenie zakresu działania przedsiębiorstwa, c. działania mające na celu dokonywanie zasadniczych zmian produkcji bądź procesu produkcyjnego, prowadzące do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług, d. zmianę stosowanych rozwiązań produkcyjnych, technologicznych, organizacyjnych, e. zmianę wyrobu i usługi, w tym także zmianę sposobu świadczenia usługi.	Liczba przedsiębiorstw Otrzymujących dotację (CI2)	Produkt	szt.	
		Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie eko-innowacji	Produkt	szt.	
		Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8)	Rezultat	EPC	
		Liczba nowych produktów/usług wprowadzanych w przedsiębiorstwie	Rezultat	szt.	
		Liczba udoskonalonych produktów/usług wprowadzanych w przedsiębiorstwie	Rezultat	szt.	
	Wsparcie tworzenia i rozwoju małych inkubatorów przedsiębiorczości poprzez dostosowanie istniejących budowli do pełnienia funkcji inkubatora i wsparcie usług świadczonych przez inkubator.	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (CI4)	Produkt	szt.	
		Liczba usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez inkubatory przedsiębiorczości	Produkt	szt.	
		Liczba wspartych inkubatorów przedsiębiorczości	Produkt	szt.	
		Liczba nowych przedsiębiorstw powstałych przy wsparciu instytucji otoczenia biznesu	Rezultat	szt.	
		Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez inkubatory przedsiębiorczości	Rezultat	szt.	
EFS	Włączenie społeczne na obszarach wiejskich 1. Działania na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w zakresie wdrożenia rozwiązań z obszaru aktywnej integracji o charakterze środowiskowym. 2. Działania wspierające rozwiązania w zakresie organizowania społeczności lokalnej i animacji społecznej. 3. Działania wspierające rozwój gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej, w tym: działania animacyjne, budowa i rozwój lokalnych partnerstw publiczno-społecznych na rzecz tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw społecznych i inne wspierające rozwój gospodarki społecznej i przedsiębiorczości społecznej.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Produkt	osoba	
		Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu	Rezultat	osoba	
		Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Rezultat	osoba	
		Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna	Rezultat	osoba	
Bieżąca działalność związana z realizacją strategii oraz działania animacyjne dotyczące LSR, w których funduszem wiodącym jest EFS	Koszty bieżące		Produkt		
			Rezultat		
	Animacja		Produkt		
			Rezultat		

Należy wypełnić na podstawie wskaźników przyjętych do realizacji w ramach LSR. W przypadku, gdy dana LSR nie uwzględni obszaru tematycznego należy wpisać „nie dotyczy”.

Dane w kolumnie "Realizacja w roku sprawozdawczym (w jednostce pomiaru)" do 31 grudnia 2018 roku należy podać na podstawie zakontraktowanych środków, po tym terminie na podstawie wypłaconych środków.

Dane dla komórki "Liczba projektów w pełni lub częściowo realizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe/wartość projektów w pełni lub częściowo realizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe" należy podać na podstawie środków zakontraktowanych.

Dane dla komórki "Bieżąca działalność związana z realizacją strategii oraz działania animacyjne dotyczące LSR, w których funduszem wiodącym jest EFS" należy wypełnić zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu na koszty bieżące i animacji.

Część 4(b) Rzeczowa realizacja wskaźników w ramach EFRR i EFS (Województwo Podlaskie)					
Fundusz	Obszar tematyczny	Nazwa wskaźnika	Rodzaj wskaźnika	Jednostka pomiaru	Realizacja w roku sprawozdawczym (w jednostce pomiaru)
EFRR	OZE		Produkt		
			Rezultat		
	Wymiana źródeł ciepła w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pieców węglowych)		Produkt		
			Rezultat		
	Wymiana pokrycia dachowego z azbestu		Produkt		
			Rezultat		
	Przydomowe oczyszczalnie ścieków		Produkt		
			Rezultat		
	Ochrona bioróżnorodności i klimatu		Produkt		
			Rezultat		
	Projekty z zakresu społeczeństwa informacyjnego w obszarze edukacji		Produkt		
			Rezultat		
	Dziedzictwo Kulturowe		Produkt		
		Rezultat			
Infrastruktura społeczna		Produkt			
		Rezultat			
Rewitalizacja małej skali		Produkt			
		Rezultat			
Inwestycje w infrastrukturę wychowania przedszkolnego		Produkt			
		Rezultat			
Projekty dofinansowane w ramach działania 8.6 Inwestycje na rzecz rozwoju lokalnego	Liczba projektów w pełni lub częściowo realizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe/wartość projektów w pełni lub częściowo realizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe	Szt./PLN			
EFS	Programy podnoszące aktywność i mobilność zawodową oraz zdolności do zatrudnienia grupy		Produkt		
			Rezultat		
	Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3 w formach pozainstytucjonalnych (opiekun		Produkt		
			Rezultat		
	Bezwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności		Produkt		
			Rezultat		
	Zapewnienie większej dostępności wysokiej jakości edukacji przedszkolnej		Produkt		
			Rezultat		
	Wparcie małych szkół kształcenia ogólnego		Produkt		
			Rezultat		
	Programy aktywności lokalnej		Produkt		
			Rezultat		
	Usługi reintegracji społeczno-zawodowej skierowanej do osób zagrożonych ubóstwem lub		Produkt		
		Rezultat			
Usługi na rzecz wsparcia zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z		Produkt			
		Rezultat			
Wsparcie usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych oraz usług asystenckich dla		Produkt			
		Rezultat			
Działania skierowane do rodzin, w tym rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym		Produkt			
		Rezultat			
Projekty dofinansowane w ramach działania 9.1 Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego	Liczba projektów w pełni lub częściowo realizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe/wartość projektów w pełni lub częściowo realizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe	Szt./PLN			
Bieżąca działalność związana z realizacją strategii oraz działania animacyjne dotyczące LSR, w których funduszem wiodącym jest EFS	Koszty bieżące		Produkt		
			Rezultat		
	Animacja		Produkt		
			Rezultat		

Należy wypełnić na podstawie wskaźników przyjętych do realizacji w ramach LSR. W przypadku, gdy dana LSR nie uwzględnia obszaru tematycznego należy wpisać „nie dotyczy”.

Dane w kolumnie "Realizacja w roku sprawozdawczym (w jednostce pomiaru)" do 31 grudnia 2018 roku należy podać na podstawie zakontraktowanych środków, po tym terminie na podstawie wypłaconych środków.

Dane dla komórki "Liczba projektów w pełni lub częściowo realizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe/wartość projektów w pełni lub częściowo realizowanych przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe" należy podać na podstawie środków zakontraktowanych.

Dane dla komórki "Bieżąca działalność związana z realizacją strategii oraz działania animacyjne dotyczące LSR, w których funduszem wiodącym jest EFS" należy wypełnić zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu na koszty bieżące i animacji.

Część 5	Rzeczowa realizacja wskaźników obowiązkowych w zakresie EFMR	
Nazwa wskaźnika	Przed realizacją operacji	Po realizacji operacji
Liczba utworzonych miejsc pracy (liczba)		
Liczba utrzymanych miejsc pracy(liczba)		
Utworzone przedsiębiorstwa (liczba)		

Część 6	Efekty ewaluacji wewnętrznej
----------------	-------------------------------------

Data przeprowadzenia warsztatu refleksyjnego

12.02.2020r.

W warsztacie uczestniczyli:

Członkowie LGD	3
Członkowie Zarządu LGD	3
Członkowie Rady LGD	0
Członkowie organu kontroli wewnętrznej LGD	0
Pracownicy LGD	2
Inni mieszkańcy obszaru objętego LSR	1
Inne podmioty z obszaru objętego LSR	1
Przedstawiciele ZW	-
Przedstawiciele innych LGD	-

1.	<p>Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?</p>	<p>Zakładano, iż 2020 rok będzie jednym z ostatnich, w których będą ogłaszane nabory wniosków. Czas potrzebny na ocenę wniosków oraz na realizację projektów, a także możliwość składania przez beneficjentów wniosków o płatność do końca 2022 roku spowodowały, że w tym okresie miały zostać ogłoszone wszystkie nabory, a na 2021 rok przewidywano ewentualnie ogłoszenie naborów na środki, które nie zostaną wykorzystane przez beneficjentów (wrócić do puli LSR w związku z rezygnacjami). Zmiana przeliczania kursów euro zapewniła dodatkowe środki dla LGD (będę wykorzystane w 2021 roku) oraz zapowiedź wydużenia tej perspektywy programowej i w konsekwencji kolejnego zwiększenia budżetu na wdrażanie LSR zaburzyły wdrażanie w pozytywnym kierunku.</p> <p>Ponadto, w 2020 roku został zawarty kluczowy aneks do umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (umowy ramowej), który zniósł obowiązek osiągnięcia II kamienia milowego. Zapewniło to wszystkim LGD możliwość przyjęcia takiego harmonogramu wdrażania LSR, który odpowiadał na oczekiwania beneficjentów.</p> <p>Pozytywne oddziaływanie na taki stan rzeczy miały również zmiany wprowadzone na podstawie przepisów wykonawczych, będących następstwem wystąpieniu w Polsce pandemii Covid-19. Zmiany umożliwiają zastosowania szeregu instrumentów, które ułatwiają Wnioskodawcom realizację projektów. Np. w przypadku przedsięwzięć związanych z rozwojem przedsiębiorczości zmniejszone zostały zobowiązania beneficjentów, w szczególności w zakresie liczby utrzymanych miejsc pracy oraz braku obowiązku dokumentowania osiągnięcia wielkości sprzedaży pod względem ilościowym lub wartościowym. Wprowadzono możliwość wprowadzania zmian w zakresie celów operacji, wskaźników oraz kwoty pomocy. Zniesiono przepisy zobowiązujące beneficjentów do wyboru wykonawców w trybie konkurencyjnym. Co do zasady wszystkie wydatki kwalifikowalne związane z projektem muszą być ponoszone z zachowaniem zasad równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości oraz bez naruszenia konfliktu interesów, rozumianego jako brak bezstronności i obiektywności w wypełnianiu zadań objętych umową. Jednak zniesiono narzuconą przez MRiRW procedurę wyboru.</p> <p>Na obecnym etapie wdrażania LSR nie ma jeszcze potrzeby podejmowania działań zaradczych mających na celu aktywizację beneficjentów w zakresie zwiększenia tempa realizacji projektów i składania wniosków o płatność. Mimo ograniczeń, a może właśnie dzięki nim, starannie przygotowują swoje projekty do realizacji i pilnują terminów rozliczeń, żeby nie narażać się na ryzyko utraty dofinansowania. Brak alternatywnych źródeł finansowania pomysłów rozwojowych powoduje większą dbałość o pozyskane już dofinansowanie. Sprzyjają temu również obowiązujące przepisy pozwalające na wydłużanie terminów realizacji poszczególnych czynności (nawet ponad terminy określone w przepisach wykonawczych).</p> <p>Wszystkie wprowadzone zmiany i udogodnienia oraz możliwość ogłaszania dodatkowych naborów w związku z przeliczeniami kursów euro, a także perspektywa kolejnych naborów, zapewniła LGD wyjątkowy komfort pracy. Rosnące zapotrzebowanie zgłaszane przez beneficjentów będzie nadal zaspokajane.</p> <p>Warto również podkreślić, iż Samorząd Województwa w większości przypadków dotrzymuje terminów przewidzianych na przeprowadzanie kontroli administracyjnych wniosków o przyznanie pomocy oraz wniosków o płatność, co pozwala na bieżąco weryfikować stan realizacji LSR. Wracając do wyniku tych działań środki finansowe do budżetu LSR nie wymuszają podejmowania chaotycznych działań. Zniesienie kamienia milowego zapewniło możliwość bardziej racjonalnego podejścia do ogłaszanych naborów – można skumulować wszystkie oszczędności z poprzednich naborów i ogłosić jeden nabór.</p> <p>Oczywiście najważniejszym elementem przy ocenie tempa realizacji LSR są wnioskodawcy i ich projekty. Od ich zainteresowania zależy, czy możliwe będzie skuteczne wdrożenie LSR. Zainteresowanie nadal znacząco przekracza dostępny w ramach naborów budżet. Jest to pochodna większej świadomości pozytywnych efektów realizacji projektów rozwojowych oraz działań promocyjnych realizowanych przez LGD na stronie internetowej i w mediach społecznościowych. Ponadto nie ma na obszarach wiejskich alternatywnych źródeł finansowania projektów, ponieważ większość środków finansowych jest kierowana na przeciwdziałanie negatywnym skutkom pandemii.</p> <p>Realizacja LSR w 2020 roku przebiegała zgodnie z zasadami i można ją uznać za zadowalającą.</p>
----	---	---

Pytania uzupełniające:

a)	<p>Jeżeli nie to czy poziom realizacji może negatywnie wpłynąć na realizację celów LSR?</p>	<p>ND</p>
----	---	-----------

b)	Jakie można wskazać przyczyny odstępstw od planu?	ND
----	---	----

c)	Jakie działania można podjąć, by uniknąć ich w kolejnym roku?	<p>LGD na bieżąco monitoruje i stan wdrażania LSR oraz możliwość osiągnięcia zaplanowanych wskaźników w LSR. Dokonanie przeliczeń kursowych spowodowało potrzebę ogłoszenia dodatkowych naborów wniosku w zakresie niekomercyjnej infrastruktury turystycznej. Potrzeba ta wynika od stowarzyszeń które składały pisma z prośbą o ogłoszenie naborów w ramach niekomercyjnej infrastruktury turystycznej. Przedstawiciele stowarzyszeń swoje prośby motywowali tym, iż ogłoszenie takich naborów będzie ogromnym wsparciem dla lokalnych małych organizacji pozarządowych realizujących operacje, które przyczynią się do rozwoju turystyki poprzez realizację operacji w tym zakresie. Ponadto niektóre stowarzyszenia zwracały również uwagę na fakt, iż pomimo że planują i chcą realizować działania mające na celu rozwój turystyki na naszym obszarze nie dysponują środkami finansowymi na pokrycie planowanych inwestycji, a przynajmniej że dotacje unijne z PROW są ogromnym wsparciem umożliwiającym rozwój produktów turystycznych. Bez uzyskania wsparcia ze środków zewnętrznych nie będzie możliwy rozwój ich planowanych przedsięwzięć.</p> <p>LGD podejmuje działania mające na celu zapewnienie dostępu LGD do interpretacji w czasie rzeczywistym i w szerszym zakresie (nie ma aktualizacji zestawienia pytań i odpowiedzi na stronie ARIMR). Dostęp do nich pozwoliłby na skuteczniejsze wdrażanie LSR i większe zrozumienie pojawiających się problemów. Obecnie, biorąc pod uwagę długi czas oczekiwania, LGD ograniczyła do minimum liczbę wystąpień. Opiera się na własnych interpretacjach, co może prowadzić do różnorodnego podejścia w poszczególnych LGD do danego problemu i niejednolitej oceny, przy horyzontalnym wdrażanym PROW na lata 2014-2020.</p> <p>LGD zapewnia również możliwość systematycznego podnoszenia kwalifikacji pracowników biura i organu decyzyjnego, dzięki czemu możliwe jest na stałe wspieranie beneficjentów w procesie realizacji i rozliczania projektów. Pozwala to również zachować wiedzę i potencjał przed kolejnymi naborami wniosków.</p>
----	---	---

2.	W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiągnięcie wskaźników w zaplanowanym czasie?	<p>Jakość dokumentacji aplikacyjnej składanej w związku z ogłaszanymi naborami wniosków znacząco wzrasta. Jest to spowodowane w dużej mierze tym, że jesteśmy na końcowym okresie wdrażania i większość zasad jest stała, nie zmienia się. Nie pojawiają się również nowe interpretacje, które by powodowały konieczność zmiany podejścia do przygotowania dokumentów aplikacyjnych. Ten etap realizacji każdej strategii charakteryzuje uporządkowane podejście do wdrażania oraz do oceny projektów. Mają na to wpływ dopracowane procedury, doprecyzowane kryteria oraz przećwiczone w wielu naborach procesy oceny. Wprowadzane uproszczenia oraz wypracowane kanały komunikacji z beneficjentami i urzędem ułatwiają dokonywanie wyboru projektów w zaplanowanym czasie. To z kolei przekłada się na możliwość osiągnięcia wskaźników. Obecnie nie ma zagrożeń w możliwości osiągnięcia wskaźników w żadnym z naborów tematycznych. Zdarzają się uchybienia w przygotowanej dokumentacji aplikacyjnej, jednak nie mają one większego wpływu na dokonywane wybory. Są to uchybienia, które mogą być usunięte na etapie kontroli administracyjnej bez konsekwencji dla dokonanego wyboru (po dokonaniu poprawek projekt pozostaje w zgodzie z dokonaną oceną). Jest to zasadnicza zmiana w porównaniu z początkowym okresem programowania.</p> <p>Beneficjenci zdają sobie sprawę, że w ogłaszanych przez LGD konkursach nie wystarczy jedynie złożyć dokumentów. Konieczne jest przygotowanie wniosku i załączników w taki sposób, aby projekt mógł konkurować z innymi projektami, być zgodny z LSR i uzyskać najwyższą możliwą liczbę punktów. Ma to odzwierciedlenie w starannym przygotowaniu uzasadnienia dotyczącego zgodności z lokalnymi kryteriami wyboru. Widać również większą świadomość w korzystaniu z doradztwa – czas potrzebny na spotkanie z jednym beneficjentem się wydłuża, poruszane zagadnienia są związane z konkretnymi problemami w dokumentacji aplikacyjnej lub potrzebą interpretacji lokalnych kryteriów.</p> <p>Zgodnie z obowiązującymi przepisami – ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Braki we wniosku o przyznanie pomocy i załącznikach oraz brak staranności w wypełnianiu danych we wniosku są uchybieniem Wnioskodawcy i wszelkie konsekwencje z tego tytułu, także negatywne, ponosi Wnioskodawca. Etap złożenia protestu nie jest etapem uzupełniania lub wzmacniania informacji podanych we wniosku o przyznanie pomocy. Wnioskodawca jest zobowiązany do przygotowania dokumentów aplikacyjnych w taki sposób, żeby nie było żadnych wątpliwości, iż projekt będzie wpływać na realizację lokalnych kryteriów. Większa świadomość przekłada się na większą dbałość o przygotowanie wniosku i wymaganych załączników.</p> <p>Wnioski dobrej jakości zapewniają wyższe tempo ich oceny w ramach kontroli administracyjnych realizowanych przez Samorząd Województwa. Gotowe do realizacji, kompletne i przemyślane projekty pozwalają na dokonanie właściwych wyborów. Dzięki kompletnej dokumentacji Rada ma możliwość komfortowej pracy. Dobrą jakość wniosków jest również konsekwencją korzystania przez Wnioskodawców ze wsparcia firm consultingowych. W tych przypadkach również widać lepsze zrozumienie zapisów instrukcji i wytycznych, co przekłada się na lepszą jakość wniosków.</p> <p>Wnioskodawcy nadal są zywani do dokonania poprawek, jednak ich zakres jest o wiele mniejszy, co może być konsekwencją udzielanego doradztwa. Mamy bardzo niski poziom negatywnych ocen. Wnioskodawcy konsekwentnie realizują projekty, a rezygnacje stanowią niewielki odsetek i są powodowane względami osobistymi. Nie zgłoszono jako powodu rezygnacji skomplikowanych procedur, zasad czy zakresu uzupełnień.</p>
----	--	--

Pytania uzupełniające:

a)	<i>W jakich obszarach tematycznych jakość wniosków jest zadowalająca, a w których budzi wątpliwość?</i>	<p>Podejmowane w poprzednich latach działania mające na celu zwiększenie jakości dokumentacji aplikacyjnej przyniosły skuteczne i wymierne efekty. W pierwszej kolejności należy podkreślić, iż większość wnioskodawców przed przystąpieniem do przygotowania dokumentacji aplikacyjnej kontaktuje się z LGD. Zwiększyła się bowiem świadomość Wnioskodawców, którzy zdają sobie sprawę, że jedynie dobrze przygotowana dokumentacja aplikacyjna zwiększa ich szanse na uzyskanie dofinansowania. Dlatego większa jest staranność w wypełnianiu poszczególnych części wniosku. Ponadto, tendencje w tym zakresie nie zmieniają się. Wnioski o przyznanie pomocy, które są składane w ramach naborów na rozwój przedsiębiorczości, w związku z koniecznością przygotowania biznesplanów i innych dokumentów finansowych oraz informacji o pomocy de minimis, są wnioskami, które wymagają większego nakładu pracy. Dlatego też można potwierdzić, że w przypadku części projektów nadal konieczne jest dokonywanie uzupełnień i poprawek. W przypadku organizacji pozarządowych - nadal widzimy potrzebę większego wsparcia doradczego w procesie przygotowania dokumentów aplikacyjnych. NGO's częściej niż inne podmioty rezygnują ze składania dokumentacji z uwagi na formę wsparcia – refundację poniesionych kosztów kwalifikowalnych. Stanowi to dla nich poważne utrudnienie w możliwości realizacji projektów. Podmioty te nie posiadają wystarczających środków finansowych na zrealizowanie operacji, a następnie oczekiwanie na refundację. Większość składanych wniosków wymaga poprawek na późniejszym etapie oceny, tj, na etapie kontroli administracyjnej. Dla potrzeb oceny LGD znaczna część wniosków jest wypełniana w wystarczającym zakresie. Nie ma reguły jakie elementy dokumentacji aplikacyjnej podlegają najczęstszym zmianom. Można jednak zauważyć tendencję ujednolicenia na poziomie samorządu województwa podejścia do zakresu wezwania (są podobnie formułowane). To czasami powoduje, że trudno jest Wnioskodawcę / Beneficjentowi zrozumieć jaki powinien być zakres poprawek wymaga konsultacji. Warto byłoby rozważyć bardziej zindywidualizowane podejście do zakresu wezwań i przekazywanie propozycji zakresu poprawek na kopiach stron wniosku i załączników. Świadomość, że nie każdy projekt może podlegać finansowaniu, a wybrane będą tylko te, które realizują podane w ogłoszeniu cele i wskaźniki oraz najlepiej wpisują się w lokalne kryteria wyboru - powoduje, iż widoczna jest większa dbałość o jakość składanej dokumentacji. Nie występuje problem złożenia dokumentów w niewłaściwym naborze tematycznym, czy na niewłaściwych wersjach dokumentów.</p>
b)	<i>Jeżeli jakość w pewnych obszarach budzi wątpliwość, czy może odbić się na realizacji celów LSR?</i>	<p>Na obecnym etapie wdrażania LSR oraz biorąc pod uwagę nowe podejście do jej realizacji (zniesienie obowiązku rozliczenia się z realizacją II kamienia milowego) – niższa jakość wniosków nie będzie miała wpływu na realizację celów LSR. Zainteresowanie jest znaczące, a wybierane projekty są dobrej jakości, co jest gwarancją możliwości ich realizacji. W obecnej sytuacji pandemii to nie jakość wniosków, ale spowolnienie gospodarcze może odcisnąć swoje piętno na terminie realizacji LSR. Nie ma jednak zagrożenia w możliwości osiągnięcia zakładanych celów. Już osiągnięte wskaźniki pozwalają na pozytywne prognozy w tym zakresie</p>
c)	<i>Co można zrobić by podnieść jakość wniosków?</i>	<p>Ponieważ widać efekty podejmowanych przez LGD działań doradczych, będziemy je konsekwentnie realizować.</p> <p>Ponadto, nadal identyfikujemy potrzebę przygotowania generatora wniosków lub formularzy kierowanych do konkretnego odbiorcy (osoba prawna, ISFP, osoba fizyczna). Istnieje tylko jeden dedykowany formularz dla Wnioskodawców ubiegających się o premię na podjęcie działalności gospodarczej. Nie przygotowano dedykowanych formularzy dla innych pomiotów lub zakresów wsparcia.</p> <p>Wniosek został przygotowany w formacie Excel, zablokowano możliwość edycji poszczególnych pól wniosku – co znacznie utrudnia jego wypełnienie lub wprowadzenie zaleceń z wezwania do uzupełnień. Być może na obecnym etapie przygotowanie generatora nie jest racjonalnym działaniem, jednak należałoby udostępnić formularz możliwy do edycji. Większość wniosków udostępnianych przez Agencję w programie rolnych jest nieedytowalna. W przypadku innych instytucji, dla naborów składanych poza generatorem wniosków, wszystkie formularze są edytowalne. Wnioskodawcy nie dokonują ich modyfikacji, gdyż konsekwencją jest odmowa przyznania wsparcia lub pozostawienie wniosku bez rozpoznania. Czas potrzebny wnioskodawcom na pokonanie barier technicznych mógłby zostać wykorzystany na poprawę jakości projektów (dopracowanie pomysłów).</p> <p>Kolejnym elementem utrudniającym nowym osobom przygotowanie dobrej jakości dokumentów jest brak dostępu do aktualnych interpretacji. Zamieszczone zestawienia pytań i odpowiedzi na stronie ARiMR (FAQ) jest nieaktualne. Nie ma również tego typu aktualnych informacji na stronie samorządu województwa. Stanowi to ograniczenie dla wnioskodawców i LGD. Dostęp do aktualnych interpretacji zapewniłby skuteczniejsze wdrażanie LSR i stosowanie właściwych rozwiązań. Jest to istotne nie tylko na etapie ubiegania się o wsparcie, ale również w momencie jego rozliczania lub w okresie trwałości.</p>

3.	W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?	<p>Podejście Lader zapewnia oddolny wybór projektów, które ze względu na swoją wartość najlepiej będą przyczyniać się do wdrażania LSR. Jest to realizowane w szczególności poprzez ocenę zgodności projektu z lokalnymi kryteriami wyboru. Kryteria są w większości mierzalne.</p> <p>Obecnie obowiązujące kryteria są rodzajem kompromisu między wytycznymi, zaleceniami i potrzebami LSR. Zapewniają dokonywanie skutecznych wyborów. Kryteria ewaluują wraz z przesuwaniami etapów wdrażania strategii, jednak nie było potrzeby dokonywania zmian w tym zakresie.</p> <p>Przyjęte kryteria muszą zapewnić z jednej strony spełnienie nałożonych w konkursie na wybór LSR wymogów, a z drugiej pozwolić zróżnicować wnioski. Wnioskodawca ma możliwość sprawdzenia, na jaką punktację może liczyć, a w sytuacji, jeśli Rada nie przyzna punktów, ma możliwość zapoznania się z uzasadnieniem oceny i złożenia protestu.</p> <p>Na obecnym etapie wdrażania LSR można zauważyć, iż w większości przypadków wnioskodawcy, Rada LGD oraz podmiot wdrażający mają podobne podejście do interpretowania kryteriów. Rozbieżności pojawiają się jedynie w momencie nie uzyskania wystarczającej liczby punktów do dokonania wyboru lub do zmieszczenia się w limicie z ogłoszenia. Jednak niezadowolone części Wnioskodawców było i jest wpisane w ocenę.</p> <p>W opinii uczestników warsztatu zapewniają one wybór projektów, które przyczynią się do osiągnięcia efektów LSR. Dlatego też przyjęte kryteria spełniają swoją rolę.</p> <p>Na obecnym etapie wdrażania Programu LGD nie widzi potrzeby zmiany lokalnych kryteriów wyboru projektów. Omawiane kryteria zostały opracowane zgodnie z wymogami, posiadają metodologię stosowania wyliczeń, są mierzalne albo zawierają szczegółowy opis wyjaśniający sposób dokonania oceny, wskazujący wymagania konieczne do spełnienia danego kryterium, niebudzące wątpliwości interpretacyjnych. Kryteria posiadają dodatkowe opisy/definicje umożliwiające ocenę. Zasady ustalania lub zmiany kryteriów są przejrzyste.</p>
----	---	--

Pytania uzupełniające:

a)	Czy są jednoznaczne, obiektywne, czy pozwalają wybrać najlepsze wnioski?	Rada obiektywnie i jednolicie podchodzi do oceny wszystkich wniosków złożonych w ramach danego naboru. Każdy z Wnioskodawców jest oceniany według tych samych reguł. Nie ma tu miejsca na wyrażanie sympatii czy stosowanie różnych systemów wartości. Posiadane doświadczenie, przećwiczone w wielu podejściach procedury, zapewniają wybór najlepszych projektów w zakresie stosowanych kryteriów. Przeważająca większość kryteriów zapewnia możliwość jednoznacznej oceny (spełnia / nie spełnia). Pozwała to na zachowanie jednorodności oceny przez Członków Rady oraz uniemożliwia różne interpretowanie obowiązujących zasad.
b)	Czy wnioskodawcy zgłaszają wątpliwości odnośnie kryteriów, jakie?	W 2020 roku nie zgłaszano wątpliwości odnośnie do kryteriów. Wnioskodawcy prosili o przedstawienie wymogów, jednak po zapoznaniu się z nimi nie było wątpliwości jak należy je rozumieć i co przedstawić na potwierdzenie ich spełnienia.
c)	Co można zrobić, żeby poprawić katalog kryteriów?	Na obecnym etapie wdrażania LSR jakiegokolwiek zmiany w kryteriach powinny iść w kierunku skuteczniejszego wyboru projektów. Ponieważ zapowiadane są zmiany w zakresie wsparcia – zostanie dodany zakres związany z opracowaniem strategii smart villages, a także dokonano zmiany w zakresie zobowiązań dotyczących miejsc pracy – ewentualne zmiany będą uwzględniać te elementy. LGD w ramach prowadzonego doradztwa lub szkoleń pokazuje dobre praktyki w podejściu do dokumentowania spełniania danego kryterium oraz podaje przykłady niewłaściwego ich rozumienia. Wszelkie wątpliwości ze strony wnioskodawców w zakresie stosowania przyjętych kryteriów powodują ponowną analizę. W 2020 roku nie było jednak potrzeby dokonywania zmiany.

4.	W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?	<p>Wszystkie projekty wybierane do realizacji przez LGD przyczyniają się do wdrażania LSR i wpływają na osiągnięcie zakładanych wskaźników. Opracowana Strategia jest odpowiedzią na problemy społeczności, a więc każda operacja również wpisuje się w realizację tych potrzeb.</p> <p>Ocena spełniania określonych w LSR celów oraz realizacji przepisanych do przedsięwzięć wskaźników nie podlega dezagregacji. W związku z tym wszystkie wybrane przez LGD i realizowane przez Wnioskodawców projekty wpisują się w cele LSR oraz realizują przypisane wskaźniki. Jednocześnie te projekty, które znajdowały się wyżej na liście projektów wybranych realizują te wskaźniki w większym stopniu lub uzyskały większą liczbę punktów w ramach lokalnych kryteriów wyboru operacji.</p> <p>Każdy realizowany projekt jest odpowiedzią na potrzeby zdiagnozowane w LSR, czyli na lokalnym rynku.</p> <p>Wybór wniosków to pochodna wielu czynników, które składają się na ostateczny efekt. Pierwszym jest poprawność formalna i merytoryczna przygotowanej dokumentacji, drugim – stopień spełniania przez projekt lokalnych kryteriów, ostatnim – umiejętne przygotowanie projektu, żeby wpisał się w zakres wsparcia oraz inne kryteria dostępu. Nie można zapomnieć, iż projekt musi być realny, możliwy do realizacji – a w przypadku rozwoju przedsiębiorczości – również uzasadniony ekonomicznie.</p> <p>Warto zwrócić uwagę, że nabory wniosków są ogłaszane w zamkniętych przedziałach czasowych tj. w terminach od – do. To powoduje, że możliwość ubiegania się o wsparcie została ograniczona czasowo do terminu określonego w ogłoszeniu a nie do dowolnego terminu pasującego Wnioskodawcy. Czasami nieprzewidziane trudności powodują, iż innowacyjne, niestandardowe projekty nie są składane przez wnioskodawców, gdyż nie zdążyli przygotować dokumentów aplikacyjnych.</p> <p>Biorąc pod uwagę fakt, iż LGD stawia przede wszystkim na takie projekty, które spełniają i realizują cele oraz wskaźniki określone w LSR i jednocześnie uzyskują największą liczbę punktów według lokalnych kryteriów wyboru – można przyjąć, iż wybierane projekty są najlepsze ze złożonych w danym czasie.</p> <p>Trudno jest tutaj również powiązać jednoznaczność brzmienia przepisów, czy wytycznych z możliwością wybrania najlepszych wniosków. Obowiązujące przepisy i wytyczne pozwalają na wybranie wniosków, które już na etapie oceny przez lokalną grupę działania będą możliwe do realizacji i mają szansę uzyskać dofinansowanie.</p> <p>Wybierane projekty zapewniają osiągnięcie celów LSR wskaźników do nich przypisanych. Jednocześnie stanowią opowiedz na potrzeby społeczności z obszaru LGD wyrażone we wdrażanej strategii. Zmieniające się otoczenie powoduje, że zmieniają się również oczekiwania mieszkańców. Zostaną one odzwierciedlone w kolejnych dokumentach programowych i – mamy nadzieję – zrealizowane w trakcie wdrażania Podejścia Leader w kolejnej perspektywie programowej.</p>
----	--	---

Pytanie uzupełniające:

a)	<i>Jakie zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej nastąpiły i mogą mieć wpływ na dezaktualizację LSR?</i>	<p>Od 2015 roku, kiedy lokalne strategie były przygotowywane przez lokalną społeczność zmieniło się otoczenie LSR. Mamy dobrą koniunkturę na rynku w wielu gałęziach przemysłu. Przedsiębiorcy zgłaszają dziś wiele problemów, w związku z zaistniałą sytuacją pandemiczną, z których zasadniczym jest utrzymanie miejsc pracy. To powoduje, że w przypadku części wskaźników nastąpiły niedoszacowania ich wartości, a w przypadku części - nie będzie możliwe osiągnięcie maksymalnych wartości. Środki finansowe będą wykorzystane, jednak nie zaspokoją wszystkich potrzeb zgłaszanych przez wnioskodawców (są za małe). Dodatkowe bonusy przyznanie części LGD czy przeliczenie kursów euro nie są w stanie zaspokoić tych potrzeb. Beneficjenci narzekają na rosnące ceny a nakładając na to przyjęty system wdrażania – występują o akceptację zmian, gdyż konieczna jest modyfikacja części planowanych rozwiązań. LGD będzie na bieżąco śledzić otoczenie LSR, dane GUS i innych ośrodków badawczych i w sytuacji wystąpienia potrzeby zmian - podejmować działania mające na celu aktualizację LSR.</p>
----	---	---

b)	<i>Czy widać zróżnicowania potrzeb między poszczególnymi gminami? Jak i jak można na nie zareagować?</i>	<p>Obszar LGD objęty Lokalną Strategią Rozwoju jest spójny przestrzennie, a gminy należące do LGD na tym etapie wdrażania LSR wykazują oddolne potrzeby dotyczące braków w infrastrukturze zarówno rekreacyjnej, kulturalnej oraz turystycznej. Wskazują również na potrzebę rozwoju obszaru w innych zakresach: wzmocnienia kapitału ludzkiego, tradycji, kultury itd.</p> <p>Członkowie LGD mimo różnic w poziomie rozwoju poszczególnych gmin, starają się zapewnić zrównoważony rozwój całego obszaru LSR, dlatego przyjęto określone kryteria, żeby zagwarantować dopływ środków finansowych do całego obszaru. Dużo w tym zakresie zależy jednak od samych wnioskodawców i ich aktywności w zakresie aplikowania o wsparcie.</p>
----	--	--

5.	Czy przyjęty system wskaźników dostarcza wszystkie potrzebne informacje niezbędne do określenia skuteczności interwencyjnej strategii?	<p>Przyjęty w LSR system wskaźników jest pochodną zaleceń, które zostały przekazane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Podręczniku do przygotowania LSR. Zgodnie z przyjętymi zasadami LGD była zobowiązana do dokonania wyboru wskaźników z obowiązkowych podanych w Podręczniku. Dopuszczono również możliwość dodania własnych, które pozwolą na potwierdzenie osiągnięcia przyjętych w LSR założeń. Przyjęte wskaźniki są mierzalne, przejrzyste oraz w przypadku każdego wskaźnika wskazywane jest źródło danych i czas ich realizacji, wartość bazowa oraz termin osiągnięcia wartości docelowych. Do każdego z celów szczegółowych określony jest wskaźnik rezultatu, a dla każdego z przedsięwzięć – wskaźniki produktu. Warto jednak wprowadzić mechanizmy, które zautomatyzują proces pozyskiwania danych przez LGD dotyczących zrealizowanych operacji, w szczególności w zakresie danych gromadzonych w samorządzie województwa. Nie tylko przyspieszy to realizację zadań, ale również będzie miał wpływ na jednolitość danych i wyeliminowanie błędów, które mogą znajdować się w informacjach pozyskanych od beneficjentów.</p> <p>Monitorowanie wskaźników w zasadniczej mierze spełnia swoją rolę. UM przekazuje systematycznie informacje o podpisanych umowach. Zapisane w nich kwoty pomocy oraz wskaźniki stanowią wiarygodną podstawę do określania stopnia realizacji wskaźników i w konsekwencji LSR.</p>
----	--	---

Pytania uzupełniające:

a)	<i>Czy zbierane dane są wiarygodne, a źródła trafne?</i>	<p>Źródła pozyskiwania danych, które określa LGD, w szczególności w zakresie wskaźników oddziaływania to głównie ankiety monitorujące. W takich przypadkach dane są szacowane na podstawie np. liczby osób odwiedzających dany obiekt, czy liczby osób, które skorzystały z danej usługi. W tym zakresie należy przyjąć, że sposób pomiaru wskaźnika jest adekwatny do efektów, a bardziej szczegółowe badanie byłoby przedsięwzięciem niezwykle uciążliwym a nawet niewykonalnym. Tym bardziej, że tego typu wskaźniki odnoszą się przeważnie do obiektów otwartych, ogólnodostępnych i niekomercyjnych. W pozostałych przypadkach dane pozyskiwane przez LGD opierają się na danych źródłowych z wniosków. Stan realizacji wskaźników jest odzwierciedleniem złożonych wniosków o przyznanie pomocy, zatem mówiąc o wskaźnikach produktu – ich trafność i adekwatność – jest pełna. W przypadku wskaźników rezultatu – co do zasady – dane pozyskiwane przez LGD to w głównej mierze dane z ankiet pozyskanych od beneficjentów. Dane te powinny być identyczne, jak dane zgromadzone w dokumentacji związanej z rozliczeniem projektów w samorządzie województwa. Mogą pojawić się błędy przy sporządzaniu ankiety monitorującej z realizacji operacji, ponieważ odległość czasowa między zaplanowaniem projektu, a jego realizacją jest duża. Pojawiają się również zmiany i korekty, które mają wpływ na ostateczny jego kształt. Dlatego też dodatkowym źródłem danych są dane przekazywane przez samorząd województwa.</p>
b)	<i>Jeśli nie to jakie zmiany można wprowadzić na tym etapie?</i>	<p>W związku z powyższym, najlepszym rozwiązaniem w tym zakresie byłaby możliwość pozyskania danych, które zostały zgromadzone w teczce sprawy w samorządzie. Warto zwrócić uwagę, iż w przypadkach, kiedy beneficjent po zakończeniu realizacji projektu przekazuje ponownie dane - często dochodzi do formalnych błędów, które nie są wynikiem złej woli, ale oczywistych omyłek. Przekazywane dane, żeby je uwiarygodnić powinny być zderzane z danymi zgromadzonymi w podmiocie wdrażającym. Na obecnym etapie nie ma jednak mechanizmów (poza indywidualnym wystąpieniem w przypadku każdego beneficjenta) pozwalających na sprawdzenie ich poprawności. Wydaje się, iż najbardziej optymalnym rozwiązaniem byłaby możliwość uzyskania informacji o wskaźnikach (np. utworzonych i utrzymanych miejscach pracy) od samorządu województwa a nie od beneficjenta. Ten ostatni byłby zobowiązany sprawozdawać o wskaźnikach, które są dokumentowane na etapie wniosku o płatność. Znacznie uprościłoby to system wdrażania.</p>

6.	Czy procedury naboru wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?	<p>Źródła pozyskiwania danych, które określa LGD, w szczególności w zakresie wskaźników oddziaływania to głównie ankiety monitorujące. W takich przypadkach dane są szacowane na podstawie np. liczby osób odwiedzających dany obiekt, czy liczby osób, które skorzystały z danej usługi. W tym zakresie należy przyjąć, że sposób pomiaru wskaźnika jest adekwatny do efektów, a bardziej szczegółowe badanie byłoby przedsięwzięciem niezwykle uciążliwym a nawet niewykonalnym. Tym bardziej, że tego typu wskaźniki odnoszą się przeważnie do obiektów otwartych, ogólnodostępnych i niekomercyjnych. W pozostałych przypadkach dane pozyskiwane przez LGD opierają się na danych źródłowych z wniosków. Stan realizacji wskaźników jest odzwierciedleniem złożonych wniosków o przyznanie pomocy, zatem mówiąc o wskaźnikach produktu – ich trafność i adekwatność – jest pełna. W przypadku wskaźników rezultatu – co do zasady – dane pozyskiwane przez LGD to w głównej mierze dane z ankiet pozyskanych od beneficjentów. Dane te powinny być identyczne, jak dane zgromadzone w dokumentacji związanej z rozliczeniem projektów w samorządzie województwa. Mogą pojawić się błędy przy sporządzaniu ankiety monitorującej z realizacji operacji, ponieważ odległość czasowa między zaplanowaniem projektu, a jego realizacją jest duża. Pojawiają się również zmiany i korekty, które mają wpływ na ostateczny jego kształt. Dlatego też dodatkowym źródłem danych są dane przekazywane przez samorząd województwa. W 2020 roku wzrosła świadomość Wnioskodawców. Nie ma miejsca bezzasadne narzekanie na skomplikowany proces naboru lub wyboru. Wzrosło oczekiwanie na dostęp do zrozumiałej informacji w celu jego poznania. Wzrosły również oczekiwania w zakresie wsparcia przy realizacji projektów – coraz więcej doradztwa wiąże się nie tylko z omawianiem zasad ubiegania się o wsparcie, ale również zrozumieniem co trzeba zrobić, żeby otrzymane wsparcie rozliczyć.</p> <p>Takie świadome podejście jest wynikiem kurczenia się źródeł finansowania projektów w tym okresie programowania w związku z kierowaniem środków finansowych na likwidowanie konsekwencji wystąpienia pandemii, zamiast na kolejne działania rozwojowe. Jest to oczywiście w pełni zrozumiałe, jednak powoduje większe zainteresowanie możliwością otrzymania wsparcia z LGD i większe zrozumienie do stawianych wymogów.</p> <p>Powyższe zmiany spowodowały, iż procedury naboru, wyboru i realizacji projektów stały się bardziej przyjazne dla beneficjentów. Nie odstraszały obszernością i są akceptowalne.</p>
----	--	---

Pytanie uzupełniające:

a)	Jakie zmiany można wprowadzić w procedurach na tym etapie by podnieść ich użyteczność?	<p>Na obecnym etapie wdrażania, kiedy przyjęte mechanizmy się utrwaliły, nie są zasadne jakiegokolwiek zmiany, chyba, że nastąpi uproszczenie przepisów stanowiących podstawę ich przygotowania. Pojawiające się trudności przy ocenie wniosków, która identyfikuje LGD to sytuacje, kiedy brak jest mechanizmów pozwalających na odmowę przyznania wsparcia, jeśli wnioskodawca wykorzystuje nieprecyzyjność przepisów, luki w procedurach, bądź sztucznie stwarza warunki, które pozwalają mu uzyskać nienależne korzyści. Bardzo trudno jest zarzucić wnioskodawcy złą wolę, dlatego też należałoby się zastanowić, czy tutaj nie powinno być wzmocnienia rozwiązań prawnych lub instytucjonalnych, które będą zapobiegać wykorzystywaniu braku szczegółowych uregulowań.</p>
----	--	--

7.	Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?	<p>możliwe przeprowadzanie spotkań bezpośrednich w takiej formule jak w poprzednich latach, jednak – mimo ograniczeń – dopuszczono taką możliwość dla wszystkich wnioskodawców, przy zachowaniu jednakże standardów bezpieczeństwa epidemicznego.</p> <p>Działania prowadzone przez biuro LGD mają pozytywny wpływ na możliwość poprawnego przygotowania dokumentów aplikacyjnych, a wsparcie doradcze pozwala na identyfikowanie innych źródeł wsparcia realizacji projektów poza LSR.</p> <p>Biuro LGD wspiera Wnioskodawców w rozwiązywaniu trudności związanych z ubieganiem się o pomoc, interpretowaniu obowiązujących przepisów oraz stara się pomagać w sporządzaniu odpowiedzi na wezwania do uzupełnień/wyjaśnień. Biuro LGD jest pierwszym punktem kontaktowym, jest blisko beneficjenta, rozmawia językiem, który jest zrozumiały dla odbiorcy. Działania informacyjne i doradcze biura w istotny sposób wpływają na jakość składanych wniosków (ma to odzwierciedlenie w złożonych ankietach). Znaczna część wnioskodawców korzysta a zaleceń LGD i modyfikuje swoje projekty, żeby pełniej wpisywały się w LSR oraz obowiązujące wymogi. Efektem przeprowadzonego doradztwa oraz dokonywanych wyborów jest 100% skuteczność – w przypadku wszystkich wybranych projektów zawierane są umowy przyznania pomocy (z wyjątkiem sytuacji, w których Wnioskodawcy rezygnują z ubiegania się o wsparcie ze względów osobistych).</p> <p>Ograniczenia finansowe zmniejszają możliwości aktywnego zaangażowania LGD w działania informacyjno-promocyjne poza Planem komunikacji. LGD realizuje program ankietowania i zdobywania informacji dotyczących funkcjonowania LGD, społeczności lokalnej i zmian społeczno-gospodarczych.</p>
----	--	---

8.	a) Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?	<p>Na obecnym etapie wdrażania LSR nie ma potrzeby wprowadzania zmian w działaniach LGD.</p> <p>Można jednak zadbać o lepszy obieg informacji między Samorządem Województwa, ARiMR i MRiRW poprzez utworzenie kanału dostępu LGD do interpretacji, stanowisk, a także danych o operacjach, na każdym etapie ich realizacji. Dobrze byłoby wprowadzić już kanały informacyjne związane z nową perspektywą programową.</p> <p>Należałoby ujednoczyć podchodzenie do wszystkich działań związanych z PROW jak i pozostałych Programów (beneficjenci korzystający z różnych źródeł wsparcia wskazują w tym zakresie na duże różnice w podejściu do aplikowania i oceny). Będzie to postulat podejmowany przy rozmowach o nowym okresie programowania.</p> <p>Należałoby zauważyć, iż wprowadzane zmiany w prawie są pożądane i stanowią odpowiedź na pojawiające się problemy. Ułatwiają funkcjonowanie Wnioskodawcom i LGD. Do osób decyzyjnych powinien zostać skierowany przekaz o pozytywnym odbiorze podejmowanych działań w 2020 roku.</p>
----	---	--

9.	Inne zagadnienia związane z procesem realizacji LSR	<p>Rok 2020 przyniósł jednak zmiany w podejściu do wdrażania LSR. Było to spowodowane przede wszystkim wystąpieniem pandemii covid-19 w Polsce. Zgodnie z przekazanymi zaleceniami i wytycznymi wszystkie lokalne grupy działania zobowiązane zostały do wprowadzenia takich zasad, żeby zachować bezpieczeństwo pracowników oraz beneficjentów. Mimo znacznych ograniczeń i konieczności realizacji części zadań za pośrednictwem maili lub telefonicznie zadania były wykonywane terminowo, a beneficjenci mieli nieterminowy dostęp do biura LGD i mogli korzystać ze wsparcia pracowników. Wprowadzone ograniczenia nie wpłynęły w żaden sposób na możliwość kontaktów z beneficjentami oraz ogłaszanie naborów wniosków.</p> <p>Uczestnicy warsztatu pozytywnie ocenili zmiany, które miały miejsce w 2020 roku. Dotyczy to w szczególności następujących zagadnień:</p> <ul style="list-style-type: none"> - możliwości pozyskania dodatkowych środków na wdrażanie LSR w związku z korzystniejszym przeliczeniem kursów euro oraz BONUSA, - dostosowania przepisów prawa związanego z Podejście Leader do spowolnienia będącego następstwem wystąpienia w 2020 roku pandemii Covid-19, - wyłączenia obowiązku przeprowadzania wyboru wykonawców w trybie wynikającym z rozporządzenia; - możliwości dokonywania przez Wnioskodawców zmian w zawartych umowach o przyznaniu pomocy, również w umowach zwartych przez LGD, - możliwości wydłużania terminów wykonania określonych czynności w następstwie ograniczeń związanych z pandemią; - możliwość zawarcia aneksu o umowie o sposobie i warunkach realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność znoszącego obowiązek osiągnięcia II kamienia milowego. <p>Warto podkreślić, iż również pozytywnie odniesiono się do zakresu kompetencji przydzielonych przez LGD w związku z oceną i wyborem wniosków w ramach PROW na lata 2014-2020. Wyrażono nadzieję, iż prace nad przygotowaniem nowego okresu programowania uwzględnią chęć realizacji przez LGD co najmniej takiego zakresu działań jak obecnie. W tym obszarze dobrze byłoby skoncentrować się na dalszej konsolidacji środowiska LGD i wymianie doświadczeń (także z samorządami województw), dalszym podnoszeniu kompetencji pracowników LGD, warsztatowym (praktycznym) podejściu do wiedzy oraz dalszą pracą nad umacnianiem pozycji LGD we wspieraniu lokalnej społeczności.</p> <p>Pozytywnie oceniono chęć współdziałania lokalnych grup nad założeniami do nowego okresu programowania. Przyjęto, iż w tym zakresie należy wykazywać się dużą aktywnością zanim zostaną zatwierdzone przepisy, żeby jak najpełniej odzwierciedlić dotychczasowe doświadczenia i najlepiej przygotować założenia do nowej perspektywy 2021-2027 w części dotyczącej Podejścia Leader.</p> <p>Wyposażenie LGD w możliwość merytorycznej oceny projektów - pozwala z jednej strony na wyeliminowanie projektów niegotowych i niekompletnych. Dziś widać, że nie ma to większego wpływu na możliwość realizacji działań doradczych przez biuro. Nabyte wiedza i doświadczenie pozwalają pracownikom na łączenie tych zadań i wspieranie rady w procesie dokonywania oceny i wyboru.</p> <p>Wystąpienie pandemii pokazało, jak duże są potrzeby obszaru i jak ograniczone środki finansowe na jego wsparcie w ramach LSR. Sama strategia, która była przygotowywana w okresie spowolnienia gospodarczego, bardziej pasuje obecnie do problemów obszaru, jednak nie odpowiada na wszystkie wyzwania, gdyż nikt nie mógł przewidzieć w czasie jej przygotowania sytuacji, która wystąpiła w 2020 roku – pandemii Covid-19. Biorąc pod uwagę nabyte LGD doświadczenia oraz potrzeby obszaru – należy zabiegać o dalsze rozszerzanie kompetencji LGD, przy czym powinno się to wiązać się ze zwiększeniem budżetu LSR.</p>
10.	Sposób wykorzystania rekomendacji	<p>LGD na bieżąco prowadzi monitoring realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju, a wszelkie zagrożenia jakie występują są szybko identyfikowane oraz od razu podejmowane są działania zaradcze. LGD w ankiecie przeprowadzonej wśród mieszkańców została oceniona bardzo dobrze, m.in. w takich dziedzinach jak: dostęp do informacji na stronie, organizowanie szkoleń oraz kampania promocyjna LSR, dostępność biura dla wszystkich zainteresowanych, możliwość korzystania z bezpłatnego doradztwa. W 2020 roku nie otrzymaliśmy żadnych rekomendacji mających na celu poprawę w którymkolwiek z zakresów naszej działalności. Nie pojawiły się również rekomendacje horyzontalne, będące następstwem nieprawidłowości przy wdrażaniu LSR.</p>

Część 7	Kontrole przeprowadzone w LGD przez podmioty inne niż samorząd województwa
----------------	---

L.p.	Organ kontrolujący	Termin kontroli	Rodzaj kontroli	Stwierdzone uchybienia	Zalecenia/Rekomendacje	Sposób wdrożenia zaleceń/rekomendacji
1.	-	-	-	-	-	-